

פחד דוד

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלוו"ן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוו"ן רבי חיים פינטו זיע"א

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

4:38 | 4:22 | 4:31 | 4:17 **הדלקת נרות**

5:35 | 5:31 | 5:33 | 5:32 **מוצאי שבת**

6:12 | 6:09 | 6:11 | 6:10 **רבינו תם**

שבת מברכין, ראש חודש ביום חמישי המולד יהיה ביום רביעי בשעה 17:35 ו-3 חלקים

הילולא דצדיקיא

- כה - רבי שלמה מאוזוז
- כו - רבי שאול קצין
- כז - רבי שמשון רפאל הירש מפרנקפורט
- כח - רבי אברהם ענתבי
- כט - זקן המקובלים רבי יצחק כדורי
- א - רבי משה שיק המהר"ם שיק
- ב - רבי מנצור בן שמועון

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה: mld@hpinto.org.il

משכיל לדוד

סוד קיום עם ישראל - במידת היבדלותם מהגויים

פרעה הכיר את יוסף וקדושתו איש אשר רוח אלקים בו. התוודע ליעקב אבינו והרגיש שעומד לפניו איש קדוש שברכותיו מתקיימות, ובזכותו הסתלק הרעב ובברכתו הנילוס עליו לרגליו, וראה את עם ישראל מסתגרים בארץ גושן הרחק מהעולם המצרי ספונים בבתי כנסיות ובתי מדרשות. והנה עתה עם ישראל שורצים וממלאים את הארץ, וזנחו את דת אבותם טועים אחר המצריים ונדמים להם. מכך הסיק פרעה שדור הולך ודור בא, ואין קשר של עם ואומה בבני ישראל. אכן אבותם היו אנשים קדושים וצדיקים, ופרעה העריצם והעריכם בשל כך. אבל בניהם שינו את טעמם ואורחות חייהם וככל הגויים בית ישראל, וזוה נפסקה השלשלת. וזהו "אשר לא ידע את יוסף" - פרעה לא חיבר וקשר בין עם ישראל במצבו הנוכחי, ליוסף ודורו. וזה הביאו לחרוש כנגדם מיוזמת לשעבדם ולהשמידם ח"ו. שלפני עם ישראל שהיו בדור שאחרי יוסף כבר לא חש הערכה, וממילא לא הרגיש מחויבות להטיב להם ולהשוותם לעמו.

והנה אותו פרעה "אשר לא ידע את יוסף" שיעבד ועינה את זרעו. הוא נתן חנינה וחופש לשבט לוי, פטרם מן העבודה והניח להם לשקוד על התורה, כדאיתא במדרש (שמו"ד ה, טז) - "א"ר יהושע בן לוי, שבטו של לוי פנוי היה מעבודת פרך. וביאר הרמב"ן (ה, ד) - ומנהג בכל עם להיות להם חכמים מורי תורתם, ולכן הניח להם פרעה שבט לוי שהיו חכמיהם וזקניהם, ע"כ. פרעה הרשע ראה שבט לוי המשך של יוסף ויעקב, ולא נגע בהם לרעה. כשראה את שבט לוי עוסקים בתורה, הבחין בקשר שלהם ליוסף ויעקב, וידע להעריכם ולכבדם. הניח להם ולא שיעבד אותם.

נמצאנו למדים שכאשר בני ישראל מחזיקים בתורה ועוסקים בה, גם פרעה הרשע ראש הקליפה והסט"א מכיר ומודה בקדושה ונכנע תחתיה. ואדרבא הוא בעל כרחו מאפשר את קיום ושגשוג הקדושה והרחבת גבולה בארצו. פרעה מיוזמתו מקצה לבני ישראל את ארץ גושן - מקום מחיה לשבת ברוגע ובשלוה על התורה ועל העבודה. שכאשר הקדושה ניצבת במלא עוזה ובתוקף טהרתה הסט"א ממילא מתפוגגת ונעלמת. ומאידך כשעם ישראל נטשו את דרכם וטעו אחר תרבות מצרים, ניתן כח בידי הסט"א ושבת חובלים ביד פרעה לענותם ולשעבדם.

והוא כלל מוצק ואבן יסוד בחוקי קיום עם ישראל לדורותיו. גם כשאנו נמצאים בגלות ככבשה בין שבעים זאבים, אם נאחז בתורה ונקפיד על קיום המצוות, גם שונאינו ישלימו עימנו וייסכר פי המקטרגים עלינו, ועל כרחם יכבדו אותנו ויגנו עלינו. אולם אם ננסה להתקרב אליהם להתערב בהם וללמוד ממעשיהם, מיד יקומו ויחדשו עלינו גזירות שונות להרחיקנו מעליהם.

וזה חסד שעשה עימנו השי"ת, לשמור על נצחיותנו וייחודנו כעם ה' גם בשנות הגלות, ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים ולא געלתים לכלותם" - כיליון רוחני. "כי לא יטוש ה' עמו ונחלתו לא יעזבו", גם כאשר אנו בדרגת עם אינו נוטש את נחלתו, להשיבו אלינו ולגאלנו במהרה בימינו.

"ויקם מלך חדש על מצרים אשר לא ידע את יוסף" (שמות א, ח).

נחלקו רב ושמואל בביאור הפסוק "מלך חדש". חד אמר חדש ממש, וחד אמר שנתחדשו גזירותיו, ומהו אשר לא ידע את יוסף, עשה עצמו כאילו לא ידעו. (סוטה יא, א).

כיצד יתכן שפרעה מלך מצרים לא שמע על יוסף, שבחכמתו הגדולה הציל את מצרים מאבדון בשנות הרעב הגדול, מלך במצרים וניהל את כל ענייניה. וקושייתנו בעיקר למ"ד שהוא אותו פרעה שהמליך את יוסף למשנהו, אלא שעשה עצמו כאילו לא ידעו. איך אפשר שכוח את האדם שהציל אותו ואת מלכותו והחיה את עמו. פרעה שרחש כבוד והערצה כנים ליוסף עד שמינהו על מלכותו ועל פיו יישק כל דבר בארצו, כיצד נהפך ליבו ליוסף ולעמו.

עוד יש להעיר לאיזה צורך שבה התורה ומצייתת בפרשתנו את מיתת יוסף - "וימת יוסף וכל אחיו וכל הדור ההוא", והרי מיתת יוסף כבר נכתבה לעיל סוף ספר בראשית. כן יש להבין מה באה תורה להשמיענו במיתת השבטים וכל הדור ההוא. וכבר העיר בזה בספר אוה"ח הק' ע"יש, ונבא לבאר ע"פ דרכינו בעז"ה.

דרשו רבותינו ז"ל על הפסוק "ובני ישראל פרו וישרצו... ותמלא הארץ אותם" (שמות א, ז) שנתמלאו בני טאטריאות ובתי קרקסאות מהם, מיד גזרו עליהן שיפרשו מהן (ילקו"ש שמות קסב). מבואר שלפני תקופת השיעבוד בני ישראל כבר ירדו ממעלתם, נטשו את בתי המדרש שבנו יעקב ויהודה, ויצאו לשוט בארץ להתחכך עם הגויים וללמוד ממעשיהם.

יתרה מזאת מצינו במדרש, שבאותה תקופה עם ישראל לא הקפידו בקיום המצוות ונדמו לגויים שגרו בארצם. וכך דרש ר' שמעון בן לקיש את הפסוק "בה' בגדו כי בנים זרים ילדו" (הושע ה, ז), שלא מלו את בניהם וגידלו להם בלורית. כתיב "ובני ישראל פרו וישרצו" הכתוב שעשאם שרצים, שבביל שמשכו להם ערלה וגידלו להם בלורית. ורמז לזה הספורנו בביאורו עה"פ "ובני ישראל פרו וישרצו" - ואחר שמתו כל שבעים נפש נטו לדרכי שרצים.

ומעתה יש לומר שבפסוקים אלו התורה מתארת את השתלשלות העניינים בקורות עם ישראל במצרים ואת ירידם הרוחנית שהביאה לשעבודם. "וימת יוסף וכל אחיו וכל הדור ההוא" - הדור ההוא שחי במחיצת יעקב אבינו שהיו קדושים וטוהרים, מתו והסתלקו מן העולם ועימם גם הסתלקה היחודיות של עם ישראל וירדו ממעלתם. קם דור חדש שלא אחז בדרכי אבותיו, זנח את בתי המדרש וביקרו בבתי קרקסאות והתערבו בגויים. וכן מובא במדרש הגדול כאן - מגיד הכתוב כיון שמת יוסף ואחיו שבו בני יעקב לטעות הגויים ותעייתם, וכולם הפרו ברית מילה חוץ משבט לוי וגו'. וזה שממשיכה התורה "ובני ישראל פרו וישרצו... ותמלא הארץ אותם" וכביאור המדרש.

ממשיכה התורה בתיאור השתלשלות הגורמים לשעבוד מצרים. "ויקם מלך חדש אשר לא ידע את יוסף". "דיעה" היא חיבור והתקשרות. פרעה הכיר וידע את יוסף רחש לו כבוד והעריצו, אך לא מצא קשר וחיבור בין עם ישראל שחיו בתקופה זו, ליוסף שהיה משנהו. הוא לא ראה שום שייכות והמשכיות של הדור הזה לדור הקודם - ליוסף ואחיו.

במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפקנסו של מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

דברי חכמים

פרפראות לפרשה

משולחנם של חכמי התורה

עד כמה יש לעמוד על עקירת הקנאה

כשמשנה רבינו ע"ה יצא מביתו של פרעה, הוא פוגש את אורח החיים שבהם מתגלים בני האדם בדעותיהם ומידותיהם. הוא מבחין בשני אנשים עבריים כשהם חובטים זה בזה. המחזה לא נותן לו מנוח והוא תמה בפני הרשע "למה תכה רעך?"

שורשי הרע, כפי שחז"ל מלמדים אותנו, נעוצים הם לא אחת במידת הקנאה, שהיא אחת מהמידות שמוציאין את האדם מן העולם.

באחת מדרשותיו נשא הצדיק רבי אליהו לופיאן זצ"ל, משל נוקב אודות מידת הקנאה וכך סיפר: הגעתי ברכבת לפולין מאיזשהו מקום. שכרתי בעל עגלה שייקחני לביתי. הדרך הייתה ארוכה והעגלון ביקש לפוש קמעא באמצע הדרך. הוא העמיד את העגלה בצדי הדרך והתיר את הסוס מכבליו. במרחק קצר ממקום חנייתנו שכן אגם. הסוס ניצב ליד האגם ושתה. לפני ששתה הרביץ בפרסתו במים, עד שנהיו בוציים ורק אז התחיל לשתות.

התפלאתי ושאלתי את העגלון: "מדוע הסוס רואה לנכון להפוך מים נקיים לבוציים, ורק אז שותה? מדוע איננו שותה את המים בעודם נקיים?"

"עליך להבין", הסביר לי העגלון בסבלנות, "שמעל פני המים הבחין הסוס בצלליתו של סוס נוסף השוהה באגם. הקנאה בערה בו עד מאד והוא השתולל בצורה כה פראית, עד כי נדמה היה שחרון אפו לא ישוב מעמו אלמלי יהרוג את הסוס שחדר לתחומו שלו... צמאונו הגדול למים נשכח ממנו לחלוטין".

אין דבר בעולם, שאי אפשר ללמוד ממנו את דרכי ד'. תפקידנו הוא למצוא את דרכי ד' בכל מה שקיים בעולם."

ואת הנמשל, הסביר רבינו לתלמידיו בישיבה: "זהו טבעם של בעלי חיים, כאשר אנו עדים להתנהגות כזאת, באפשרותנו להבין עד כמה חייב האדם לעמוד כדי למחוק רגשות ומעשה קנאה".

רבינו היה אומר: "בכל הנוגע למידות, התורה מקצרת בלשונה לעומת שאר המצוות".

על סוד העניין עמד הרמח"ל והסביר במשל:

משל לאדם שערך חוזה כדת וכדין עם קבלן, לבנות לו בנין גדול בן כמה קומות והרבה חדרים. לאחר זמן בא הקבלן והציג תביעת תשלום מיוחדת על חפירת היסודות. בעל החוזה נדהם מעצם התביעה.

"וכי היכן חשבת להעמיד את הבניין, על האוויר?! זעק לעבר הקבלן.

כל בר דעת מבין, שלא יתכן להעמיד בנין ללא יסודות, ושבחתימת חוזה על בנין כלולים גם יסודותיו מבלי צורך לפרטם, וזאת בין אם המדובר בבניין נמוך קומות ובין אם מדובר בגורד שחקים שצריך יסודות גדולים ואיתנים.

וכן לענייננו: בנין התורה לא יתכן בלא יסודות המידות, דהיינו, חובה על האדם לחפור בארץ החומריות עמוק עמוק, לשרש אחר המידות הרעות ולהשליכן, ולהשריש תחתיהן מידות טובות ועליהם להשתית את הבנין הגדול והנהדר - בנין התורה.

הבטחה שבין האדם לבין קונו

ביום י' באדר תשנ"ה זכיתי לשמש כסנדק בפריז שבצרפת, בברית המילה לבנו של תלמידי הנאמן ר' דוד כהן הי"ו.

באותו מעמד קם המוהל, ד"ר אטיאס הי"ו, וסיפר את הסיפור הבא:

"לפני שבועיים הגיע חברי אל מו"ר, רבי דוד פינטו שליט"א, כדי לבקש ברכה בנוגע לעניין כלשהו. אנשים רבים עמדו בתור להיכנס אל הרב ועל כן נאלץ חברי להמתין שעות ארוכות בתור.

כשנכנס לבסוף אל הקודש פנימה, טרם הוציא מילה מפיו, פנה אליו מו"ר ואמר לו:

"אם חפץ אתה לראות ישועה בענייניך, הנך חייב לקיים את ההבטחה שהבטחת לרבינו של עולם ללמוד בכל שבוע שניים מקרא ואחד תרגום". לאחר מכן בירך אותו הרב בברכת הצלחה ופטרו לשלום.

במה מפטירין

הפסרת השבוע: "דברי ירמיהו בן חלקיהו" (ירמיה א. ב) לבני אשכנז: "הבאים ירש יעקב" (ישעיה כ"ז), ובני בבל ותימן מפטירין "בן אדם הודע" (יחזקאל ט"ז)

הקשר לפרשה: בהפסרה מסופר על הנביא ירמיהו שסירב בתחילה ללכת בשליחות ה' משום שאינו יודע לדבר כי הוא נער, וכמסופר על משה רבינו בפרשתנו שסירב ללכת בשליחות ה', משום שאינו איש דברים.

נצור לשונך

עדיף להימנע מלדבר סרה שלא לצורך

תולה ארץ על בלימה

מן התורה אסור לדבר לשון הרע על החיים. אבל חכמינו מוסיפים גם את האיסור לבזות ולחרף את המתים, וכתבו הפוסקים שיש תקנה וחרם קדמונים שלא להוציא לעז ושם רע על המתים.

אסור גם כן להוציא שם רע על ארץ הקודש, ארץ ישראל. והרי מובא בתורה שדור יוצאי מצרים נענשו בארבעים שנה במדבר, ושם גם מתו, על שום שהוציאו דיבת הארץ רעה. לאמיתו של דבר עדיף להימנע מלדבר סרה שלא לצורך. ונאמר על אחד מן החסידים, שעבר על נבלת כלב מסרחת מאוד, ואמרו לו תלמידיו: כמה מסרחת נבלה זאת! אמר להם: כמה לבנות שיניה! ונתחרטו על מה שספרו בגנותה. וכיון שהוא גנאי לספר בגנות כלב מת, כל שכן באדם חי.

מן האוצר

ממשנתו של מו"ד הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

האור והמים בהצלת משה רבינו ע"ה

"ותהר האשה ותלד בן ותרא אתו כי טוב הוא ותצפנהו שלשה ירחים" (שמות ב, ב).

הניסים הגלויים והמאורעות הפלאיים שסבבו את לידת משה והצלתו, מורים הם על עתידו של משה. ועל תכונות נפשו שחונן בהם, הנצרכות לתפקידו כמנהיג עם ישראל ומושיען ומוסר התורה.

איתא בחז"ל (סוטה יב, א) "ותרא אותו כי טוב הוא", בשעה שנולד משה נתמלא הבית כולו אור. כתיב הכא ותרא אותו כי טוב הוא, וכתוב התם (בראשית א, ד) וירא א-להים את האור כי טוב. האור שהפציע בבית עמרם בשעת לידת משה מכונה הוא "טוב", והוא כאור שבעת הימים שגם הוא נקרא טוב.

אור מיוחד זה - אור שבעת הימים, הוא אורה של תורה. דהנה איתא בגמרא (חגיגה יב, א) אור שברא הקדוש ברוך הוא ביום ראשון, אדם צופה בו מסוף העולם ועד סופו. כיון שנסתכל הקדוש ברוך הוא בדור המבול ובדור הפלגה וראה שמעשיהם מקולקלים עמד וגזזו מהן. ולמי גזזו, לצדיקים לעתיד לבא.

והיכן גזזו? מבואר בזה"ק שהקב"ה גזז אור זה בתורה הקדושה והם סודות התורה. וסמך לזה מצאנו במדרש (בר"ר ג, ה), א"ר סימון חמשה פעמים כתיב כאן אורה (בפרשת יצירת האור), כנגד חמשה חומשי תורה. ומתאים למאמר חז"ל (שהש"ר פ"ה ו) שהתורה היתה כתובה אש שחורה על גבי אש לבנה.

עוד מובא בזה"ק, דאור זה ממש - אור יום ראשון, נתן הקב"ה למשה כשנולד והשתמש בו ג' ירחים עד שבא לפני פרעה, אז נטלו ממנו והחזירו לו במעמד הר סיני והשתמש בו כל ימיו. ולכן היה צריך לשים על פניו מסווה. שוב אנו רואים שאור שבעת הימים הוא אורה של תורה, שהאיר וזרח שנית כשנולד משה רבינו מוסר התורה, ושוב נמסר לו במעמד הר סיני בשעת קבלת התורה.

ומעתה מימרת חז"ל "אין טוב אלא תורה" (ברכות ה, א) מקבלת משמעות חדשה ועמוקה, ומבואר נפלא מדוע האור שזרח בשעת לידת משה נרמז במילת טוב, דהוא אור שבעת הימים שנקרא טוב, ובית גזזו היא התורה שנקראת טוב. ומשה רבינו נולד עם ההכנה הנצרכת לתפקידו - בד בבד עם זריחת שמשו של מוסר התורה ומנחילה לעם ישראל, האיר אור שבעת הימים ונחשף האור הגנוז בתורה.

פרט נוסף בדברי ימי הילד משה מלמדנו על עתידו - "ולא יכלה עוד הצפינו ותיקח לו תיבת גומא... ותשם בסוף על שפת היאור". בעינינו זה נראה מעשה איבוד לדעת לנטוש ילד קטן על היאור. והרי כשהיה בביתו נשקפה לו סכנה מגזירת פרעה ומשוטריו המחפשים אחריו, ועתה הוציאה אותו לרשות הרבים ועוד נוספה לו סכנה חדשה מהמים. ברם כיון שבמשה רבינו מוסר התורה עסקינו, והתורה נמשלה למים - מה מים חיים לעולם כך דברי תורה חיים לעולם, שנאמר "כי חיים הם למוצאייהם" (ספרי דבי רב' מח, כב). לכן לגבי משה רבינו המים היוו חיות והצלה, וכפי שהשיב רבי עקיבא לפפוס בן יהודה במשל השועל והדגים, ומה במקום חיותנו כך וכו'. ואכן בסופו של דבר התברר שהצלתו של משה נגרמה דוקא משום שאמו הניחה אותו על היאור, ובתיה אתה אותו ולקחתו לבן.

פניני הפרשה

בישול הביצה מסמלת את הרעיון

"וכאשר יענו אותו כן ירבה וכן יפרץ" (שמות א, יב)

לכאורה, הרי מדובר על מה שהיה במצרים, ומן הראוי היה לכתוב בלשון עבר: "וכאשר עינו אותו כן פרצו"?

רבי מאיר שפירא, מיסד ישיבת 'חכמי לובלין', נשאל פעם ע"י גוי פולני מדוע יהודים אוכלים ביצה לביל הסדר בפסח?

והוא השיב לו: שבניגוד לכל מאכל, שכלל שמבשלים אותו יותר, נעשה רך יותר, הרי הביצה, ככל שמבשלים אותה יותר, נעשית דוקא קשה יותר.

זה מה שמרומז בפסוק זה, שגם להבא, שכלל האויבים ילחצו וירדפו יהודים, הם יתרבו ויפרצו. בשל כך אנו אוכלים ביצה לביל הסדר.

במקום שאתה עומד - תתמודד!

"המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קדש הוא" (שמות ג, ה)

הנה אמרו חז"ל "אל תאמר לכשאפנה אשנה" - וזאת כי האדם חושב בנפשו לכשירחיב לו ה' את גבולו ויוטב מצבו, אז יעסוק בתורה ובמצות. אבל לא כן עכשיו כשהוא בצרה ומצוקה.

לזה, מבאר רבינו ה'חפץ חיים' זצ"ל, אמר הכתוב "כי המקום אשר אתה עומד עליו" היינו באותו מצב ובאותה שעה - קודש הוא. דאפשר שרצון ה' הוא דוקא העבודה מאותה שעה הדחוקה וכבר אמרו חז"ל במדרש כי הלומד תורה בצער נוטל אלף בשכרו, שלא בצער נופל סאתים. ולפום צערא אגרא.

טענה - לא תלונה

"ומאז באתי אל פרעה לדבר בשמך הרע לעם הזה" (שמות ה, כז)

סניגורן של ישראל, רבי לוי יצחק מברדיטשוב זיע"א, מעורר שחלילה לנו לומר שאדון הנביאים משה עבד ה' ידבר סרה נגד ה'. אלא העניין בזה הוא: שמשא נתן בזה דוגמא של טענה לרבש"ע כביכול בשביל כל המליצי יושר.

וזהו: "ומאז באתי אל פרעה לדבר בשמך הרע לעם הזה" - כל השנאה נגדנו נובעת מזה שבאתי אל פרעה לדבר בשמך, שאנו מקדשים את שמך ואנו מדברים בשם תורתך הקדושה, בגללך רבונו של עולם שונאים אותנו ואנו סובלים, עליך הורגנו כל היום, ולכן עליך להצילנו מיד שונאינו.

כשיש קושי זהו סימן חיובי

"ומאז באתי אל פרעה לדבר בשמך הרע לעם הזה" (שמות ה, כג)

אמרו רבותינו שהעושה מצוה לשם שמים ורואה שיש לו מניעות לקיום המצווה, עליו לדעת שהולך הוא בדרך הנכונה והטעם שיש לו מניעות הוא משום שהיצר הרע מתגרה בו, אך מי שעושה את המצווה שלא לשם שמים היצר הרע מסייע לו לקיימה.

וזהו מסביר רבי רחמים חי חויתה הכהן, בספרו 'מנחת כהן', מה שאמר משה לה' "ומאז באתי אל פרעה לדבר בשמך" כלומר לשם שמים "הרע לעם הזה" מאחר והיצר הרע מתנגד למצוה זו יתכן ולא יעלה בידי להוציא את ישראל ממצרים, לכן אמר משה "למה זה שלחתי" והיה לך לשלוח מלאך שאין כח ביד היצר הרע להתנגד אליו, ואף שהצדיקים הגמורים מעלתם יותר מהמלאכים, מ"מ משה רבינו מעוותותו לא החזיק את עצמו לצדיק גמור.

אך האמת היא שמשא רבינו מעלתו גדולה יותר מהמלאכים ואין כח ביד היצר הרע להתנגד אליו, ובפרט בדבר שנוגע להצלת כל ישראל והטעם שפרעה הכביד את העבודה על בני"א אינו משום שהיצר הרע מתנגד לשליחותו של משה אלא זהו רצון ה' להכביד את לבו שהרי אם ישלח את ישראל מרצונו אזי לא שייך להענישו ומטעם זה הכביד ה' את לבו כדי לעשות בו נקמה ולהענישו.

לכן, אם אדם רואה שקשה לו לעשות איזה מצוה, שידע שהסיבה היא כיון שהוא עושה אותה לשם שמים, ועליו להילחם עם היצר"ר עד שיצליח לנצחו.

זו פעם ראשונה שעברתי על 'עבירת תנועה' זו. אך וודאי ניחשתם כבר, הפעם הבהבו מולי אורות בלתי רצויים, מולי פסע מעדנות שוטר רחב כתפיים וחמור סבר שהורה לי לעצור את הרכב בשוליים. בניע אצבע סימן לי לצאת ולתת דין וחשבון על מעשי בשולי הכביש.

השמשה המנופצת, התסיסה שברכב, ההצטדקויות שבפי, כל אלה לא שינו את סבר פניו הנוקשה, כפי שלא הצרו את רוחב כתפיו.

התחננתי בפניו כי יואיל לשחררני לשעה קלה עד שאביא סוף סוף את נוסעי ליעדם, הסכמתי להשאיר בידיו את תעודותיי וכל כספי אך דברי נפלו על אוזן אטומה. עשר דקות יקרות ירדו לטמיון, שבתי אל הרכב והתנעתי בפעם החמישית לנסיעה זו. הקיטור שמאחורי כמעט ופסק, כבר התייאשו מלהגיע לטיסה, מהלחישות הכבויות הבנתי כי מצויים הם כבר בשלב שלאחר יאוש...

הגענו לנמל התעופה השעון הורה על כך שהמטוס בו אמורים היו יידי להיות, המריא זה עתה. בתנועות רשלניות וכבידות פנו ללא אומר להוציא את חבילותיהם מהרכב. אצתי לסדר להם מקום במטוס שהתעתד להמריא לאמריקה כעבור שעה. הצלחתי בס"ד לסדר זאת ע"י פרוטקציה שהפעלתי, דרך חבר שעבד בחברה זו.

הודעתי להם על הטיסה החילונית כשעיני נעוצות בקרקע, ברחתי משם כל עוד רוחי בי מבלי לקבל פרוטה על נסיעה זו. נשמתי לרווחה כשמצאתי את עצמי לאחר פרשייה מוזרה זו: התפוצצות גלגל אחר גלגל, התנפצות שימשה בנסיבות כה נדירות, קבלת דו"ח, וכל זה בנסיעה תמימה אחת. תפקידים רבים היו לפני בטיפול במכונית הפצועה, קיוויתי שיומי יסתיים בכי טוב.

בדרכי חזרה ל'סטמפורד היל' נרעשתי כולי לשמוע את קריין החדשות מודיע בקול רועד על נפילת המטוס, ראשי הסתחרר וידי רעדו. "רבונו של עולם, זעקתי. מה גדלו מעשיך ה', מה מאד עמקו מחשבותיך"... גרוני נחנק מדמעות, לא ידעתי את נפשי. נוכחתי לראות עין בעין בהנהגה המופלאה של השם יתברך.

יהודי צריך לדעת שגם כשהדברים לא קורים בדיוק כפי שהוא תכנן, ולפעמים נראה לו שהיה רוצה לתכנן אחרת - עליו לזכור שיש מי שמתכנן את הדברים ודואג שהכל יהיה לטובה.

הגלגלים, היה זה למעלה מיכולת הסבל של הנוסעים הממהרים. ירדתי מהרכב. נוכחתי לראות שגלגל אחר שבק חיים דווקא עכשיו, כאשר אין בתא המטען גלגל רזרבה נוסף. בהכירי את המצב ידעתי כי אין לי ברירה אחרת זולת להשאיר כאן את הרכב ה'תקוע', לפנות לתחנת דלק סמוכה, הרחוקה כעשר דקות, ולרכוש גלגל מתאים.

נוסעי הרעיפו על ראשי ברכות למכביר:

"שתהיה לי בריא", נאנחה אם המשפחה, אשר איחור הטיסה הילך עליה אימים. "מדוע אינך מציין בראשית הדרך כי אין אור בגלגליך?" עוד טענות צודקות שכאלה האשימוני בכל הנעשה, אך לא היתה לי ברירה, עשיתי את הדרך לתחנת הדלק, רכשתי את הגלגל ושבתי אל הרכב, כשהנוסעים שלא הצליחו לעצור מונית אחרת, מטיחים בי קבלת פנים חמה ורותחת...

הפנצ'ר תוקן. המונית פתחה בשעטה מהירה לשדה התעופה, מאחור ומהצדדים האיצו בי קולות חסרי סבלנות למהר ולמהר, זמן הטיסה הולך ומתקרב, התפללתי בכל ליבי שנצליח להדביק את הקצב. אלא שלפתע, נראה היה לי שזה חלום, נשמע במכונית צליל צורם מאד ולאחריו נפצי זכוכיות... היינו המומים. אך זו היתה מציאות, המשאית שהיתה לפני, נשאה אבנים בחלקה האחורי, עצרה בפתאומיות, כתוצאה מכך נחתו על שמשות החלון הקדמי מטר של אבנים קטנות וניפצוה לרסיסים.

ויכוח קצר ביני לבין הנוסעים העלה פשרה, אמשיך אמנם לנסוע בשמשה מנופצת, אך אין לי מנוס מלעצור לקחת את פרטי נהג המשאית, למען אוכל לעמוד בנזק זה. חרון אפה של הנוסעת וילדיה גאה, זו סיננה מבין שיניה מתוך לחץ נפשי, כי לא אעז לבקש תשלום עבור הנסיעה. בעמקי ליבי שמחתי על הדרישה הצנועה, סברתי כי עוד אצטרך לשלם להם עבור המאסר במונית...

אחר עיכוב של כעשרים דקות שוב יצאנו לדרך, אחזתי בהגה, לחצתי על הדוושה וגמאתי את המרחקים, השעון נתן לי תקווה כי נספיק עדיין להגיע זמן סביר לפני הטיסה.

עקב לחץ הזמן סטיתי במכוון מהנתיב המרכזי אל נתיב צדדי האסור לנסיעה בדרך כלל, הנתון רק לנסיעת רכבי חרום, עברתי על 'חוק תנועה' זה למען ירווח זמנם וליבם של פקעת העצבים שברכבי. אודה, לא היתה

אני, כך סיפר מרן הגאון רבי אהרן לייב שטינמן זצ"ל, לבחור ששוחח עמו בדברי עידוד וחיוזוק, התגלגלתי בשוויץ והייתי בגלות. בסוף נתברר שהכל היה לטובה - שבזה ניצלו חיי. כי כל מה שהאיש היהודי עובר - הכל לטובתו, כמו שמצינו בפרשת שמות שהיה גזירת פרעה כל הבן הילוד היאורה תשליכה וכל הבת תחיון. ומה יצא מכל זה? משה רבינו, הכל לטובת האדם.

בהזדמנות אחרת הוסיף מדברי הרמב"ן (להלן ג, טז) שכתב מה היה הסימן בזה שבא ואמר משה "פקד פקדתי" - שכך קיבלו מיוסף שלא יבוא אחד ויכזב בהם. ועוד מביא מדרש: אר"ח בר"ח בן י"ב נתלש משה מבית אביו למה? שאילו גדל בבית אביו ובא ואמר להם המעשים לא היו מאמינים בו, שהיו אומרים אביו מסרה לו, לפי שיוסף מסרה ללוי ולוי לקהת וקהת לעמרם, ולכך נתלש מבית אביו וכשהלך והגיד לישראל כל הדברים לפיכך האמינו בו וכו' עכ"ד.

ובאמת כך הם כל מעשי האדם, אנשים חושבים שהם עושים ולא יודעים שכל מה שהאדם עושה בעצם עושים אתו, ולא הוא העושה והכל בשביל התכלית שצריך להיות אלא שבני אדם אינם מבינים.

לפני מספר שנים, כמסופר בגליון 'אגשמעקע וורט', היתה תאונת תעופה מחרידה, מטוס של חברת 'פאן אמריקן' יצא מלונדון לכיוון ארה"ב ונפל מעל העיר לוקורבי. מספר ימים לאחר התאונה פורסם בעיתון 'המודיע' מכתב שנשלח מלונדון, וזה תוכנו:

אני נהג מונית, תושב ישראל בעבר וכיום בלונדון. ברצוני לספר על נס הצלה של משפחה מאסון נפילת המטוס, שהייתי לו עד, ואף זכיתי ליטול בו חלק. הוזמנתי באותו יום לקחת משפחה מ'סטמפורד היל' לשדה התעופה, לטיסה זו מלונדון לאמריקה. בדרכנו לנמל התעופה, ארע לי מקרה לא שגרתי: התפוצץ אחד מגלגלי הרכב. עצרנו, למורת רוחם של הנוסעים קצרי הרוח, החלפתי את הגלגל המפוצץ בגלגל הרזרבה שבתא המטען. אלא, שכאשר בהמשך הנסיעה נשמע לפתע קול פיצוץ נוסף מכיוון